

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

28 серпня 2017 року

м. Хмельницький

№ 47-р/к

справа №03-06/22-17

Про порушення законодавства
про захист економічної
конкуренції та накладення штрафу

Адміністративна колегія Хмельницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі - адміністративна колегія Відділення) розглянула матеріали справи №03-06/22-17 відносно кооперативного підприємства «Ярмолинецький коопринок» (вул. Петропавлівська, 57, смт. Ярмолинці, 32100, ЄДРПОУ – 01526336) (надалі – КП «Ярмолинецький коопринок», Підприємство) та подання з попередніми висновками у справі № 03-06/22-17 від 14 серпня 2017 року №11/82-п Відділу досліджень та розслідувань Відділення, за участю начальника головного бухгалтера Підприємства Богомол Г.М.,

ВСТАНОВИЛА:

Хмельницьким обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) розглянуто колективну заяву приватних підприємців КП «Ярмолинецький коопринок» від 05 березня 2017 року, яка надійшла від Ярмолинецької селищної ради листом від 16 березня 2017 року №130 щодо необґрунтованого, на думку заявників, підняття КП «Ярмолинецький коопринок» плати за послуги з утримання торговельних місць на ринку.

За результатами розгляду заяви приватних підприємців КП «Ярмолинецький коопринок» від 05 березня 2017 року в діях Підприємства були виявлені ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

У зв'язку з цим, розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 05 травня 2017 року №23-рп/к розпочато розгляд справи №03-06/22-17 відносно КП «Ярмолинецький коопринок» (вул. Петропавлівська, 57, смт. Ярмолинці, 32100, ЄДРПОУ – 01526336) за дії, які полягають у застосуванні різних тарифів на комплексні послуги з надання торговельних місць для реалізації продовольчих та непродовольчих товарів на ринку для споживачів послуг, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою та пунктом 2 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку, шляхом: вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку; застосування різних цін до рівнозначних угод з суб'єктами господарювання без об'єктивно виправданих на те причин.

В ході збору та аналізу доказів у справі №03-06/22-17 встановлено наступне.

КП «Ярмолинецький коопринок» є юридичною особою, зареєстровано у Ярмолинецькій районній державній адміністрації від 16 квітня 1999 року номер запису про державну реєстрацію №1 671 120 0000 000119, здійснює свою діяльність відповідно до чинного

законодавства, статуту та внутрішніх нормативних актів. Статут (нова редакція) Підприємства затверджено постановою правління Хмельницької обласної спілки споживчого товариства від 01 липня 2013 року №234.

Підприємство має самостійний баланс, поточний та інші рахунки в установах банків, печатку зі своїм найменуванням, інші реквізити.

Юридична адреса: вул. Петропавлівська, 57, смт. Ярмолинці, 32100, ЄДРПОУ – 01526336.

Метою діяльності КП «Ярмолинецький коопринок» є задоволення потреб у товарах, роботах, послугах споживачів, підприємств, організацій, установ споживчої кооперації України, інших суб'єктів господарювання, фізичних осіб на основі раціонального використання сировинних та трудових ресурсів, надання послуг для надійного фінансування всіх галузей діяльності споживчої кооперації міста, району та області, задоволення соціальних і економічних інтересів самого ринку.

Відповідно до Статуту КП «Ярмолинецький коопринок» та Витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців від 25 листопада 2014 року №298763 одним із видів діяльності Підприємства є надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна. Вид діяльності (КВЕД) – 68.20.

Зазначені послуги надаються відповідно до укладених договорів та одноразових заявок між виконавцями та замовниками послуги, вартість яких відшкодовується споживачем послуги, тобто, здійснюється на платній основі.

Отже, відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «Ярмолинецький коопринок» визнається суб'єктом господарювання при наданні зазначених послуг.

Підприємство у своїй діяльності керується чинними законодавчими актами, розпорядженнями і рішеннями органів державної влади, органів місцевого самоврядування, галузевими нормативними актами.

Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 року за №317/6605 встановлено.

Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є КП «Ярмолинецький коопринок» на товарному ринку комплексних послуг з надання торгівельних місць для реалізації продовольчих та непродовольчих товарів на ринку.

Товарні межі ринку.

Товарні межі ринку - комплексні послуги з надання торгівельних місць для реалізації продовольчих та непродовольчих товарів на ринку.

Комплексні послуги включають у себе: послуги з електропостачання, водопостачання та водовідведення, прибирання території, вивозу сміття, охорони приміщень.

Особливістю надання зазначених послуг для споживача є можливість одночасно отримати ці послуги від одного суб'єкта господарювання. Це дає йому можливість реалізувати свій товар, як окремо, так і оптом, з кіосків, контейнерів, які встановлені на торгівельних місцях. Крім цього, великий вибір товарів продовольчого та непродовольчого призначення є більш привабливим для покупців, оскільки дає можливість покупцю заощадити час та певні грошові кошти у пошуках (придбанні) товарів у спеціалізованих магазинах. Тому, комплексні послуги з надання торгівельних місць, надання торгівельної площі в оренду на ринку є специфічним товаром, який не має замінників.

Територіальні (географічні) межі ринку.

Відповідно до п. 6.1. Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з

точки зору споживачів, придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

Територіальними межами ринку комплексних послуг з надання торгівельних місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринку визнаються межі смт. Ярмолинці, оскільки отримання цих послуг за межами районного центру економічно недоцільне, так як пов'язане з додатковими фінансовими витратами. Крім того, для споживачів вищезазначених послуг велике значення має наявність покупців товарів, яким реалізується товар, а найбільша кількість покупців на ринку є в районному центрі.

Споживачами послуг є фізичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють торгівельну діяльність продовольчими та непродовольчими товарами на ринках, а також юридичні особи незалежно від форм власності.

Часові межі ринку.

Часові межі ринку, відповідно до п.7.1. Методики, визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

Ринок товару – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.

Аналіз матеріалів свідчить, що протягом 2016 року та I кварталу 2017 року на ринку надання зазначених послуг суттєво не змінюється. Тобто, вказаний ринок має сталу структуру.

Часові межі ринку надання комплексних послуг з надання торгівельних місць для реалізації продовольчих та непродовольчих товарів на ринку в територіальних межах смт. Ярмолинці - 2016 рік та I квартал 2017 року.

Згідно з листом Підприємства від 05 квітня 2017 року протягом I кварталу 2017 року комплексні послуги з надання торгівельних місць для реалізації продовольчих та непродовольчих товарів на ринку в межах смт. Ярмолинці здійснюють 2 суб'єкта господарювання: КП «Ярмолинецький коопринок», ТОВ «Ринок С.П.».

В ході досліджень було з'ясовано, що загальна сукупна кількість торгівельних місць зазначених суб'єктів господарювання складає 767 торгівельних місць, з них: КП «Ярмолинецький коопринок» – 421 торгівельних місць, ТОВ «Ринок С.П.» – 346 торгівельних місць.

Частка суб'єктів господарювання на товарному ринку комплексних послуг з надання торгівельних місць для реалізації продовольчих та непродовольчих товарів на ринку в територіальних межах смт. Ярмолинці протягом 2016 року та I кварталу 2017 року становила:

Таблиця 1.

№ п/п	Назва суб'єкта господарювання	Кількість торгівельних місць	Частка, %
1.	КП «Ярмолинецький коопринок»	421	54,89
2.	ТОВ «Ринок С.П.»	346	45,11
Всього		767	100

Відповідно до частини 2 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.

Виходячи з вищевикладеного, КП «Ярмолинецький коопринок» протягом 2016 року та I кварталу 2017 року займало монопольне (домінуюче) становище на товарному ринку комплексних послуг з надання торгівельних місць для реалізації продовольчих та

непродовольчих товарів на ринку для споживачів з часткою 54,89 відсотків в територіальних межах смт. Ярмолинці.

В ході розгляду колективної заяви приватних підприємців КП «Ярмолинецький коопринок» від 05 березня 2017 року встановлено, що КП «Ярмолинецький коопринок» з 01 лютого 2017 року надавало комплексні послуги з надання торговельних місць для реалізації продовольчих та непродовольчих товарів на ринку за тарифами, які були розроблені фахівцями Підприємства та затвердженні наказом КП «Ярмолинецький коопринок» від 01 лютого 2017 року №11.

Відповідно до калькуляції, тариф платних послуг на утримання в належному стані одного торговельного місця (два повних або неповних м²) при продажі продукції з транспортного засобу, візка, контейнера, кіоску, палатки тощо по КП «Ярмолинецький коопринок» склав 3,29 грн. за одне торговельне місце.

Згідно з наказом КП «Ярмолинецький коопринок» від 01 лютого 2017 року №11 Підприємством були затверджені тарифи на:

- послуги по утриманню у належному стані одного торговельного місця (2 повних або неповних м²) – 2,50 грн.,

- послуги за утримання у належному стані одного торговельного місця (один погонний метр) при торгівлі з критих столів на вулиці, відкритих столів у критих приміщеннях, торгівлі з лотів, палаток нестационарних, кліток, ручних возиків – 4 грн.

Слід зазначити, що незважаючи на те, що розмір вартості платних послуг на утримання в належному стані одного торговельного місця розрахована відповідно до калькуляції у сумі – 3,29 грн., Підприємство застосовувало (затвердило) різні тарифи на утримання у належному стані одного торговельного місця споживачам без об'єктивно виправданих на те причин.

Слід відмітити, що відповідно до пункту 13 Правил торгівлі на ринках, затверджених наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26 лютого 2002 року № 57/188/84/105, торговельне місце - площа, відведена для розміщення необхідного для торгівлі інвентарю (вагів, лотків тощо) та здійснення продажу продукції з прилавків (столів), транспортних засобів, причепів, візків (у тому числі ручних), у контейнерах, кіосках, палатках тощо. Розмір торговельного місця визначається в правилах торгівлі на ринках, що затверджуються відповідно до законодавства.

Такий підхід до встановлення вартості на комплексні послуги з надання торговельних місць для реалізації продовольчих та непродовольчих товарів на ринку забороняється Законом, оскільки приносить переваги одним торговим партнерам КП «Ярмолинецький коопринок» та створює несприятливі умови для інших.

Отже, користуючись монопольним (домінуючим) становищем КП «Ярмолинецький коопринок» може застосовувати різних цін до рівнозначних угод з суб'єктами господарювання без об'єктивно виправданих на те причин, що може призвести до ущемлення прав окремих споживачів цих послуг та надати переваги у конкуренції іншим.

Вищезазначені дії КП «Ярмолинецький коопринок», які полягають у застосуванні різних тарифів на комплексні послуги з надання торговельних місць для реалізації продовольчих та непродовольчих товарів на ринку для споживачів послуг є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою та пунктом 2 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, шляхом: вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку; застосування різних цін до рівнозначних угод з суб'єктами господарювання без об'єктивно виправданих на те причин.

Відповідно до абзацу другої частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за таке порушення передбачена відповідальність у вигляді накладення штрафу у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єктів господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

Згідно з представленою КП «Ярмолинецький коопринок» довідки від 05 травня 2017 року дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2016 рік склав 328,5 тис. грн.

У відповідь на подання з попередніми висновками у справі №03-06/22-17 від 14 серпня 2017 року №11/82-п КП «Ярмолинецький коопринок» будь-яких зауважень чи заперечень по результатам розгляду справи не надали.

Уповноважений представник КП «Ярмолинецький коопринок» на засіданні адміністративної колегії Відділення повідомив, що порушення законодавства про захист економічної конкуренції визнано та припинено.

Також, звернувся з клопотанням не застосовувати значних штрафних санкцій у зв'язку із важким фінансовим становищем.

При визначенні розміру штрафу враховано наступне:

- КП «Ярмолинецький коопринок» сприяло розгляду справи №03-06/22-17;
- порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Ярмолинецький коопринок» визнано;
- порушення законодавства про захист економічної конкуренції КП «Ярмолинецький коопринок» припинено.

Розглянувши матеріали справи, подання з попередніми висновками у справі №03-06/22-17 від 14 серпня 2017 року №11/82-п у їх сукупності, адміністративна колегія Відділення дійшла до висновку, що подані матеріали достатні, а наведені у поданні висновки обґрунтовані і доведені, що є підставою для прийняття рішення.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 12, 12¹, 14, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року № 291/5482, (зі змінами), пунктом 33 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року за №5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Відділення,

ВИРІШИЛА:

1. Визнати, що кооперативне підприємство «Ярмолинецький коопринок» (вул. Петропавлівська, 57, смт. Ярмолинці, 32100, ЄДРПОУ – 01526336) протягом 2016 року та I кварталу 2017 року займало монопольне (домінуюче) становище на товарному ринку комплексних послуг з надання торгівельних місць для реалізації продовольчих та непродовольчих товарів на ринку для споживачів з часткою 54,89 відсотків в територіальних межах смт. Ярмолинці.
2. Визнати дії кооперативного підприємства «Ярмолинецький коопринок» (вул. Петропавлівська, 57, смт. Ярмолинці, 32100, ЄДРПОУ – 01526336), які полягають у застосуванні різних тарифів на комплексні послуги з надання торгівельних місць для

реалізації продовольчих та непродовольчих товарів на ринку для споживачів послуг, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою та пунктом 2 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, шляхом: вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку; застосування різних цін до рівнозначних угод з суб'єктами господарювання без об'єктивно виправданих на те причин.

3. За вчинення порушення, зазначене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення відповідно до абзацу другої частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» накласти штраф на кооперативне підприємство «Ярмолинецький коопринок» у розмірі 2644,00 (дві тисячі шістьсот сорок чотири) гривень.

Згідно з частиною третьою статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» особа, на яку накладено штраф за рішенням органу Антимонопольного комітету України, сплачує його у **двомісячний строк** з дня його одержання.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України може бути оскаржене до Господарського суду **в двомісячний строк** з дня його одержання.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», **протягом п'яти днів** з дня сплати штрафів, необхідно надіслати до Відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Голова адміністративної колегії
Голова відділення

В.Олуйко